

Entrevista Priscilla N. Cohn La vídua de Josep Ferrater Mora ha participat en la commemoració del centenari del filòsof

“Caldria jutjar alguns col·laboradors de Bush”

Imma Merino
GIRONA

En la commemoració del centenari de Josep Ferrater Mora, celebrada recentment a la Casa de Cultura de Girona, Priscilla N. Cohn va llegir un text amb què va voler definir alguns dels trets de la personalitat del filòsof: la recerca de la claredat i la precisió en els seus escrits, el poder de concentració i l'atenció al detall, l'amor per l'ordre i la preocupació estètica, la fascinació pels nous aparells tecnològics... Buscant una altra perspectiva, en encetar l'entrevista amb la filòsofa, defensora dels drets dels animals des de l'ètica aplicada, li pregunto:

Quina considera que ha estat l'aportació intel·lectual fonamental de Ferrater Mora?

És més conegut pel seu *Diccionari de filosofia*, que, certament, és una obra important i molt útil. Però crec que ell estaria d'acord que la gran aportació és la seva filosofia, basada en l'integracionisme, que procura establir una relació entre les oposicions, com ara entre el subjecte i l'objecte o la consciència i la realitat.

En què la va influir més intel·lectualment, i a la inversa?

Vaig ser alumna seva i era molt crític amb els textos que jo escrivia. Em deia que si era capaç d'escriure millor, pensaria millor. Ell em va ajudar a ser més rigorosa. Tenia tota la història de la filosofia al cap, però el més interessant és que, a partir de la filosofia, arribava a la literatura, la música, la pintura i l'arquitectura. Els seus interessos sempre van ser molt amplis, i això m'ha influït. Crec que jo sobretot vaig contribuir a la seva defensa dels animals, que va incorporar a la generositat del seu pensament ètic. D'altra banda, diria que em necessitava quan escrivia les seves novel·les, però perquè, quan me'n parlava, de fet es parlava a si mateix, i això l'ajudava a fer-les.

Per què creu que va fer el pas a la narrativa?

Hi va haver un moment en què va

Priscilla N. Cohn, entre els llibres del seu marit, a la UdG ■ MANEL LLADÓ

Hi va haver un moment en què Ferrater va considerar que amb la filosofia estava condemnat a repetir-se

considerar que amb la filosofia estava condemnat a repetir-se. Crec que el procés que el va dur a escriure novel·les va començar amb el cinema, que sempre el va interessar molt. Els seus films són experimentals i, en principi, no hi havia diàlegs. Però n'hi va incorporar i també es va preocupar més d'estructurar els guions. Aquesta seqüència d'interessos el va dur a la narració literària.

Diu que era un apassionat de la tecnologia. Vist l'estat del planeta, no l'inquietaven, però, certs usos de la tecnologia?

Diria que no especialment. Ell no deixava de creure en el progrés. En aquest sentit, jo sóc més pessimista.

Quin és l'origen de la seva sensibilitat envers els animals?

Vaig créixer envoltada d'animals. De seguida em vaig adonar que són éssers amb la seva personalitat. En el camp teòric, m'ha influït Peter Singer, autor d'*Alliberament animal*. Els éssers més fràgils són els vells, els nens i els animals. Hi ha moltes organitzacions que defensen els vells i els nens. N'hi ha menys en el cas dels animals. Cal més sensibilitat. Per això hi estic especialment implicada.

Què diu dels humans la manera amb què tractem els animals?

Bé, hi ha estudis que demostren que hi ha una connexió entre la crueltat d'una societat i l'abús que fa dels animals.

El llegat de Ferrater Mora, entre el qual la seva biblioteca, és a la Universitat de Girona, lluny de Pennsilvània, on viu. Està tranquil·la?

Absolutament. Em sembla meravellós tot el que es fa per conservar el seu llegat i per la difusió del seu pensament. Crec que Josep M. Terricabras, el director de la Càtedra Ferrater Mora, va tenir molta sort de trobar el meu marit. Però Ferrater també va tenir sort de trobar Terricabras. Allò que, en tot cas, em sap greu és que als EUA, on va desenvolupar bona part de la seva vida intel·lectual, es coneixi poc.

Era a Catalunya mentre se celebraven les eleccions presidencials als EUA, però suposo que no li són alienes. Què en diu, dels resultats?

La millor notícia és que no ha guanyat Romney; hauria estat un desastre. Aquest home no té compassió per ningú. És un explotador. Jo vaig treballar a favor d'Obama en les eleccions anteriors. Hi vaig aportar diners i vaig participar en la campanya. Val més que hagi guanyat, però estic decebuda amb algunes decisions que ha pres. Lamento, per exemple, que no hagin estat jutjats alguns dels que van treballar amb Bush i que, amb mentides i motius pels seus interessos, han provocat la mort de milers de persones a la guerra de l'Iraq. ■